

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto sisäministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta eräitä paloturvallisuuslaitteita koskevaksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Paloturvallisuuslaitteita koskeva esitysluonnos on kauttaaltaan laadukkaasti valmisteltu. Vaikutuksia yrityksille ja viranomaisille on arvioitu perusteellisesti. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä tarkennusehdotuksia esitysluonnokseen. Esimerkiksi esityksen jäsentelyä voitaisiin paikoin selkeyttää.

Esitysluonnoksen keskeisimmät puutteet ja kehittämiskohteet

- i) Vaikutuksia ympäristölle voitaisiin konkretisoida, jos mahdollista. Esimerkiksi vähentävätkö vai lisäävätkö ehdotukset kokonaisuutena arvioituna kierrättämistä sekä tuotteiden ja laitteiden asianmukaista käytöstä poistamista?
- ii) Esitysluonnoksessa tulisi tarkentaa, vähentävätkö ehdotukset todennäköisesti hätäkeskukseen kytkettyjen paloilmoittimien kautta tulevia vikaohälytyksiä.

1. Hallituksen esitysluonnoksen keskeinen sisältö

Tässä esitettävä kuvaus on suora lainaus esitysluonnoksen ”esityksen pääasiallinen sisältö” -jaksosta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräistä paloturvallisuuslaitteista. Samalla kumottaisiin voimassa oleva pelastustoimen laitteista annettu laki. Esityksessä ehdotetaan myös muutettaviksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia ja pelastuslakia.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin rakennuksiin asennettavien paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimuksista sekä näiden laitteistojen asennus- ja huoltotoista ja tarkastuksista. Laissa säädettäisiin myös käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta. Laki sisältäisi säännökset toiminnanharjoittajien velvoitteista, viranomaisten tehtävistä ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimivaltuuksista. Laissa säädettäisiin lisäksi eräitä tuotteita koskevista vaatimuksista ja

vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta. Tuotevaatimukset koskisivat muun muassa käsisammuttimia ja palovaroittimia.

Uusi laki vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Lain rakennetta selkeytettäisiin ja sääntelyä nostettaisiin asetuksista lain tasolle. Sääntelyä myös yhdenmukaistettaisiin muun vastaavan sääntelyn kanssa.

Ehdotettu laki eräistä paloturvallisuuslaitteista ehdotetaan lisättäväksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain soveltamisalaan.

Lisäksi pelastuslakiin tehtäisiin uuden lain edellyttämät tekniset muutokset.

2. Arvio hallituksen esitysluonnoksesta ja vaikutusarvioinneista

2.1 Yleiset huomiot

Esitysluonnoksen perusteella saa käsityksen, että sillä ei ole olennaisia taloudellisia vaikutuksia ja sen yhteiskunnalliset vaikutuksetkin jäävät melko vähäisiksi. **Arviointineuvosto katsoo**, että tarve sääntelyn uudistamiselle käy kuitenkin hyvin ilmi esitysluonnoksen nykytilan kuvauksesta ja arvioinnista.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä, että nykytilan kuvauksessa on paljon määrällistä kuvausta, joka auttaa asiaa tuntematonta hahmottamaan kokonaisuutta.

Esitysluonnoksen mukaan sen tavoitteena on selkeyttää ja ajantasaistaa paloturvallisuuteen liittyviä laitteita ja tuotteita koskevaa sääntelyä. **Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksesta saa hyvän käsityksen sen tavoitteista ja keskeisistä ehdotuksista. Myös kohderyhmät ja välilliset vaikutukset käyvät ilmi esitysluonnoksesta. **Arviointineuvosto katsoo**, että esitystä voisi vielä jäsenellä selkeämmäksi. Muusta lainsäädännöstä johtuvat vaatimukset ja velvoitteet voitaisiin kuvata osana nykytilan kuvausta ja arviointia, jolloin vaikutusarvioinneista saataisiin selkeämmät ja tiiviimmät.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä, että esitysluonnosta on valmisteltu sen kuvauksen perusteella huolellisesti. Lisäksi esitysluonnoksessa on kuvattu hyvin lausuntopalautetta ja sen perusteella tehtyjä muutoksia esitykseen. Myönteistä on myös se, että lain toimivuutta aiotaan seurata.

2.2 Taloudelliset vaikutukset

Arviointineuvosto pitää myönteisenä, että esitysluonnoksesta saa hyvän kuvan ehdotusten taloudellisista vaikutuksista sekä vaikutuksista yritysten toiminnan järjestämiseen ja uusien yritysten alalle tuloon. Myös vaikutuksia viranomaisten toimintaan on käsitelty perusteellisesti.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä, että esitysluonnoksen yritysvaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty sääntelytaakkalaskuria. **Arviointineuvosto katsoo**, että jos yrityksiin kohdistuva sääntelytaakka vähenee, tulisi siitä mainita vaikutusten arvioinnissa.

2.3 Ympäristövaikutukset

Esitysluonnoksessa on arvioitu suoria ja välillisiä vaikutuksia ympäristölle. **Arviointineuvosto katsoo**, että vaikutuksia voitaisiin vielä tarkemmin konkretisoida, jos mahdollista. Esimerkiksi vähentävätkö vai lisäävätkö ehdotukset kokonaisuutena arvioituna kierrättämistä sekä tuotteiden ja laitteiden asianmukaista käytöstä poistamista?

2.4 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Esitysluonnoksen mukaan vuonna 2022 hätäkeskukseen kytketyn paloilmittimen kautta tulleista pelastustoimen tehtävistä 88 % oli erheellisiä eli sellaisia, joissa ei ollut tarvetta pelastuslaitoksen sammutus- tai pelastustoimiin. Luonnoksessa tuodaan esille, että erilaisilla toimilla pyritään paloilmittimien erheellisen toiminnan ehkäisyyn. **Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä tulisi tarkentaa, vähentävätkö ehdotukset todennäköisesti hätäkeskukseen kytkettyjen paloilmittimien kautta tulevia vikaohjelmia.

Arviointineuvosto katsoo, että esityksessä voitaisiin vielä selkeämmin tuoda ilmi kotitalouksien vastuulla olevat toimenpiteet kotien palovaroittimien ja häikäyvaroitinien huoltamisessa ja ylläpidossa.

Esitysluonnoksen säätämistäjärjestysluvusta käy ilmi, että esitysluonnoksella on liittymäkohtia kotirauhan suojaan. **Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksesta jää epäselväksi, miten merkittäviä ovat muutokset asuinhuoneistojen paloturvallisuuslaitteiden huoltamisessa ja tarkastamisessa nykytilaan verrattuna. Mitä vaikutuksia sillä mahdollisesti on asukkaille ja kotirauhaan?

3. Lainsäädännön arviointineuvoston lausuma

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto on annettu hallituksen esityksen luonnoksesta eräitä paloturvallisuuslaitteita koskevaksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (hankenumero: SM036:00/2017), jonka sisäministeriö toimitti arviointineuvoston käyttöön sähköpostitse 14.11.2023. Lausunto on julkinen.

Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää kiitettävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäehdotuksia hallituksen esitysluonnokseen.

Helsingissä 30. marraskuuta 2023

Leila Kostainen

Lainsäädännön arviointineuvoston puheenjohtaja

Birgitta Hämäläinen

Erityisasiantuntija, lainsäädännön arviointineuvoston sihteeri

Yhteystiedot:

Valtioneuvoston kanslia
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
vnk.fi
p. 0295 16001

Liite 1 Arviointineuvoston käyttämät standardilausumat

5. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää kiitettävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäsehdotuksia hallituksen esitysluonnokseen.

4. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

3. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa tyydyttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

2. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa välttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Hallituksen esitysluonnoksessa on olennaisia puutteita ja esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

1. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen puutteet ovat niin merkittäviä, ettei esitysluonnos täytä lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimuksia. Hallituksen esitysluonnoksen pohjalta ei pysty muodostamaan riittävää ja perusteltua käsitystä esityksestä, eikä sen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Ilman puutteellisuuden korjaamista on vakavasti harkittava, voiko hallituksen esityksen antaa eduskunnan käsiteltäväksi.*

* Viimeinen virke jätetään pois niissä tilanteissa, kun esitystä ei käytännössä voida vetää pois.